

מסורת הש"ס

(א) נעשים פ' י"ד מ"ה,
(ב) נקדושה ס"ה, וס"ו,
(ג) ז"ל הוא מ"ד, (ד) מנעור
(ה) נמנע, (ו) נמנע, (ז) נמנע,
(ח) נמנע, (ט) נמנע, (י) נמנע, (יא) נמנע, (יב) נמנע, (יג) נמנע, (יד) נמנע, (טו) נמנע, (טז) נמנע, (יז) נמנע, (יח) נמנע, (יט) נמנע, (כ) נמנע, (כא) נמנע, (כב) נמנע, (כג) נמנע, (כד) נמנע, (כה) נמנע, (כו) נמנע, (כז) נמנע, (כח) נמנע, (כט) נמנע, (ל) נמנע.

תורה אור השלם

1. ובה תעשה להם
לשקדם הוזה עליהם מי
חשאת העבירי תער על
כל בשרם ויבסו בגדיהם
הדוקרה: במדבר ח ז

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה רבי אומר
ווי' על ראשו עד מלאה
דמשמע תער: (ב) ד"ה
והכתיב ווי' האחרונה
והכתיב תער: ג"כ פ"ה הא
דמקח תער ללא יעבור
לעבור על תער שני לאוין
על תער לא יעבור ועל לא
יעבור כל המעבירין וכן
נרץ לפרש ולשון אחרונה
דמקח דכ"י להדיא:
(ג) ד"ה למה אחרונה ווי'
והא דכתיב תער כמקח
לא יעבור ומשמע לא יעבור
תער לעבור עליו בשני
לאוין: (ד) ד"ה
פשיטא ווי' נזיר כתיב
וגילת המיר את ראשו
נזיר כמקח כתיב ווי'
(ה) ד"ה אלא ווי' דמתי
תיתי וכלעיל:

הגהות מהר"ב

רנישבורג
(א) גמ' תנא נמי הכי ווי'
סיפסא כל שהוא חייב ואינו
כ"ל: א"מ: (ב) שם אחר
מח. י"ב ע"י לעיל לנ ע"א
ונכ"י: שם ד"ה אחר מר
ובנ"מ: שם: (ג) תורה
והא דכתיב ווי' נזיר כתיב
כל שהוא חייב. מלך הס"ד
ואח"כ מה"ר אלא חייב נמי
וכי: (ד) ד"ה חייב נמי
הכי שנוקא בחמת כ"ל:
א"מ: (ה) ד"ה כסס ווי'
מעכבות זו כן שתי שערות
סומרות כ"ל: (ו) ד"ה חייב
הסס פ"ה חייב חייב פ"ה
כתיב נמקח ווי' פק
תנא דנגעס: א"מ:

הגהות התוספות

1. ז"ל תער לא לא יעבור.
2. ז"ל דלוח לא. 3. ז"ל
א"כ ותיבת מ"מ נמקח.
4. ז"ל משיחה.

פ"ה הרא"ש

שאין דין קל מחמור
המחמור מחמור שצריך
לגלות כל שער גופו והנזיר
אינו נמנע אלא ראשו
הלך כתיב ביה תער
דאם אינו ענין להוציאת
תער תוך ימי נזירותו
דאם אפי' בשאר מעבירי
לקי. ונחיה ענין לתגלחת
מצוה בהשלימת נזירותו
רבי אומר אינו צריך.
לאחר תער לתגלחת מצוה
דכי אתי לגופיה אפי' הכי
ממילא יצטנן תגלחת
אחרונה בתער דהכי משמע
פשיטא תער לא יעבור על

שלשה מינין פרק ששי נזיר

ואין דין קל מחמור להחמיר. על הקל אלא להקל על הקל ולהחמיר
על המחמור והכא דא"ל ללמדו ממנוע אלא ליה תער דמתער
הוא דמיהוי תגלחת אחרונה אבל במדי אחרונה לא: רבי אומר אינו
נזיר. לתגלחת אחרונה וכשכחך נך תער לא נא אלא לומר נך

שאין דין קל מחמור להחמיר עליו רבי אומר
אינו צריך הרי הוא אומר תער לא יעבור
על ראשו עד מלאה התורה אמרה אחר
מלאה לא תהא תגלחת אלא בתער והכתיב
תער לא יעבור על ראשו לעבור עליו בשני
לאוין אמר רב חסדא *ללקות באחת בלעכב
בשתים לסתור אינו סותר אלא ברוב ראשו
ובתער בתער אין במידי אחרונה לא והקתני
מינין לרבות את כל המעבירין אלא אימא
יבעין תער תניא נמי הכי נזיר שתלש מירט
סיפסא כל שהוא אינו סותר אלא ברוב
ראשו ובתער רבי שמעון בן יהודה אומר
משום ר"ש כשם ששתי שערות מעכבות בו
כך שתי שערות סותרות בו *תנן התם
שלשה מגלחין ותגלחתן מצוה הנזיר ומצורע
ולוים וכולן שגילחו שלא בתער או ששיירו
שתי שערות לא עשו ולא כלום אמר מר
שלשה מגלחין ותגלחתן מצוה פשיטא מ"ד
משום עבדו שער הוא ואפילו סך נשא
קמ"ל דלא קתני וכולן שגילחו שלא בתער
בשלמא גבי נזיר כתיב תער לא יעבור על
ראשו וגבי לוים כתיב והעבירו תער על כל
בשרם אלא מצורע בתער מגלח וכ"ת תיתי
מלוים מה לוים שכן טעונין תגלחת ואין
תגלחתן אלא בתער אף אני אביא את
המצורע שהוא טעון תגלחת ואין תגלחתו
אלא בתער איכא למיפרך מה ללוים שכן
טעונין תנופה בגופם תאמר במצורע דלא
אלא תיתי מנזיר מה לנזיר שכן קרבנו טעון
לחם תאמר במצורע דלא אלא מחדא לא
אתיא תיתי מתוריהון מהי תיתי מלוים
מה ללוים שכן טעונין תנופה בגופן נזיר
יוכיח מה לנזיר שכן קרבנו טעון לחם לוים
יוכיחו *וחזור הדין לא ראי זה כראי זה ולא
ראי זה כראי זה הצד השווה שבהם שהן
טעונין תגלחת ותגלחתן בתער אף אני
אביא את המצורע שהוא טעון תגלחת
ותגלחתו בתער א"ל רבא מברניש לרב אשי
וליפרוך מה להצד השווה שבהן שכן
אין

כזו קרבי נזיר לכתוב (במדבר ו) וגילת הנזיר (ו) וגו' במצורע מוכתיב
(ויקרא יד) וגילת את כל שערו בלוים והעבירו תער על כל בשרם:
מ"ד עזרי שער שפיר דמי ואפי' סך נשא. סס שמסיר את השער:
קמ"ל דלא כגי ליה אלא בתגלחת דקמני תגלחתן מנזה: בשלמא
גבי נזיר כתיב ביה תער לא יעבור על ראשו. לרבי דלית ליה
ולתנא קמא דלית ליה וכלעיל: מה ללוים שכן טעונין תנופה בגופן.
דכתיב (ו) והניף אחרון את הלויים תנופה לפני ה' והואיל וטעונין
תנופה מתמרינן כזו כולי האי דלא הוי תגלחתן אלא בתער
תאמר במצורע הקל שאין טעון תנופה בגופו והואיל ואינו טעון
תנופה בגופו דין הוא להקל עליו שיהא תגלחתו בכל דבר:
אלא מחדא לא אפיא. דמתי (ה) נתי וכלעיל:

האי
תנופה בגופן. דכתיב והניף אחרון את הלויים תנופה לפני ה' (במדבר ו)
[בקרצנו] ולכן לא יענון חומרא דתער דזוג נמי יועיל:

פרק ששי נזיר

מ. רבי אומר אינו צריך. תער לאחיו לתגלחת אחרונה של נזיר דכי

נמי נרץ לגופיה אפי' ידעין ממילא תגלחת אחרונה בתער
זכא פליג אפי' דידה דת"ק יחייב לתער משום תגלחת אחרונה
ופריך והא כתיב תער לא יעבור דמשמע שאר מעבירין נמי והכי
קאמר רבי דלתי לגופיה דמשמע
דבתער דוקא מיחייב דס"ל לגמרא
דאין לנו לומר דרבי יסבור כר' יונתן
דלא אסר שאר מעבירין דמדקאמר
אינו נרץ דמשמע דלא אפי' לתער לגופיה
תנא קמא דיד' דמחייב על כל מעבירין
ומשני לעבור עליו צ"ל לאוין לכך כתב
תער דמגלח בתער עובר בשני לאוין
משום תער ומשום מעבירין דהללא
קאי אמתר וקאי נמי אשאר מעבירין
והוי כאלו כתב תער לא יעבור *דלותו
לשון *קאין לפניו ולאחריה והשאל
נפקי מרזייהו ממערך לרבי דאי לא
נכתב תער אלא לתגלחת מנזה
דקאמר ת"ק מ"מ *לכתביה לתער
דפירוש גבי תגלחת של מנזה למאי
הילכתא כתבו גבי חסורא לומר [נך]
שנוקא שמים ואם כוליה להכי הוא
אחא אחאי סמין עד מלאה אל תער
לא יעבור אלא רכא לומר עד מלאה
לא יעבור תער הא לאחר מלאה לא
יעביר שער ראשו אלא בתער:

אמר רב חסדא *ללקות באחת.
על שער אחד הוא לוקא
אם התרו זו על תגלחת וגלגל שער
אחד הוא לוקא: *לעכב בשתיים.
בכלות ימי נזירותו משמע עליו גלגל
ראשו אם גילגל לו ראשו ושירי שתי
שערות לא עלתה לו תגלחת:
*סתור אינו סותר א"כ מגלח
רוב ראשו. וכולן הן הלכה
בנזיר שלא מנינו בהן טעם:

ובתער. [ונראה] (פ"ה) דקאי
ארישא דאינו לוקא
אלא בתער אבל הוא סותר כי נמי
אינו כעין תער אלא [בנזיר] ראשו
סותר [היכל] דלא שירי זו כדי לכוף
אפי' דלא הוי כעין תער ופריך בתער
אין דוקא לוקא בשאר מעבירין לא
הא תנן מיר שגילגל בין בתער בין
בזוג בין בשפסוף כל שהוא חייב: אלא
אימא כעין תער. שנוקא השער
ומשמיתו מעיקרו: תניא נמי הכי.
שנוקא *ו [וסותר] כרוב ראשו:
נזיר שתלש ומרש ושפשא ב"ל שהוא
חייב. לוקא: ואינו סותר אלא
כרוב ראשו ובתער. פירוש כעין תער:

כשם ששתי שערות [מעכבות ח] כן סותרות. אס גלגל זו שערות
תוך ימי נזירותו: תנן התם. ו' פירוש בת"כ דנגעים
שלשה מגלחים מיר דכתיב וגלגל את ראש נזרו מצורע דכתיב
וגלגל את כל שערו ולויים דכתיב והעבירו תער על כל בשרם:
פשיטא. דמגלחתן מנזה דהא קרבי כתיב: מהו דתימא משום
עבדו שער הוא. פירוש ומער לא מעכב בהן ואפי' סך נשא קמ"ל
[דלא] דמגלחתן מנזה: *נשא. מין המשיחה *שמשת השער ומימה
דאם מסיפא שמעינן לה כהדיא דהא קמני סיפא וכולן שגילחו שלא
בתער לא עשו ולא כלום ונרץ לומר דאי מההיא הוה אמינא מאי שלא
בתער שלא כעין תער ואפי' סך נשא נמי: *בשרא גבי נזיר
כתיב תער *א יעבור ע"ל ראשו. לת"כ כשא אינו ענין למלקות
מנינו ענין לתגלחתו ולרבי מדקמנו לעד מלאה אלא תער לא יעבור:
(במדבר ו) תאמר דמצורע. שאינו טעון תנופה בגופו אלא

אין

עין משפט נר מצוה

מט א מיי פ"ה מהל'
מדות הלכה יא:
ג ב מיי שם פ"ה הלכה
ז:
גא ג ד מיי פ"ו שם
הלכה א:
גב ה מיי שם פרק ח
הלכה ו:
גג ו מיי פ"ח מהל'
טומאת נרעת הל' א
סנה ענין רלו:
גד ז מיי שם הלכה ג
ופ"ח מהלכות מידות
הלכה ו:

נוסחת הריב"ן

(א) נרץ תער: (ב) שיהא:
[ג] על ראשו עד יום מלאה
שיהא נרץ: (ד) לעולם חייב
על שאר מעבירין והאי
דכתיב תער לא יעבור דכי
קא עבד בתער עובר בשני
לאוין על שער בו: [ה] יס
מפשיטא דקא פריך בין לרבי
בין למ"ק בלומר רבי היכי
מזכיר תער חייב עליו משום
תער לא יעבור ומשום לא
יעבור כסמך ויהי כתיב תער
קודם מלאה ולא לאחר מלאה
הס"ד: [ו] שמעבירין:
[ז] כתיב כסמך כסמך וספוס:
[ח] כתיב כסמך כסמך וספוס:
[ט] דכתיב: [י] דכתיב:

מוסף רש"י

והכתיב תער לא יעבור.
בלומר יחייב תער גבי חסור
גילת כתיב ולא גבי מלות
גילת, וקשה בין לרבי בין
למ"ק, ולדעתו הוה ליה
למיכתב גבי גילת מנזה,
דהא יתירא הוא, ומשני
לעולם גילת מנזה אחא,
והאי דכתיב תער לא יעבור
בשני לאוין, משום תער
ומשום מעבירין (ראמח"ה
בשומר).

פ"ה הרא"ש (המשך)

ומשום לא יעבור לוקא ב'
מידי דהוה אוכל ענבים
לחיים ויבשיל לוקא ב'
כיון דמפשיט בקרא אפי'
דכתיב בחד לאו: אמר
רב חסדא ללקות לוקא
בא' אם גלגל שער בא'
לוקא אחר בו. בבי'
ביום תגלחתו אם שיר
ב' שערות לא קיים מצות
תגלחת: לסתור אינו סותר
אלא ברוב ראשו. אם גלגל
רוב ראשו סותר נזירותו
עד מלאה לו שלשים יום
לתגלחתו: ובתער, אכולהו
קאי וכל אי הלבות הם
וטעם אין בהם אימא
כעין תער שהעביר כל
השער. תניא נמי הכי.
דלוקא בא' וסותר ברוב
ראשו: הלש מירט שפשא
בשני לאוין ואינו סותר
אלא ברוב ראשו. ובתער
כעין תער. ויאת ספרי
דגרסי מירט שפשא
כל שהוא אינו סותר אלא
ברוב ראשו. אבל בתור'
גרסי כהדיא חייב: תנן
התם [בכ] בתרא דנגעים
ג' מגלחים נזיר דכתיב

וגלגל את ראש נזרו. מצורע דכתיב וגלגל את כל שער. ולויים דכתיב והעבירו תער על כל בשרם: רש"י אומר
דהא קראי כתיב. מהו דתימא קרא אע"פ שער קפיד ואפי' סך נשא נמי. הוא סס המעביר השער. וכי תימא מסיפא
שמעינן לה וכולן שגילחו שלא בתער תריץ דמצינן לפרושי אלא כעין תער: שכן טעונין תנופה בגופם כדכתיב והניף אחרון
את הלויים תנופה: שכן קרבנו טעון לחם. הלוח ורקיני' תאמר במצורע שכן קרבנו בא ברלות אם אין ביד משנת מבאי